

**Chcete-li stavět levně,
rychle a dobře**

obraťte se na firmu

Inženýři a stavitelé

Valentin Beneš & spol.,

podnikatelství staveb,

v Brně, Zelný trh čís. 1.

Telefon 3068.

Telefon 3068.

DRUHÁ VÝROČNÍ ZPRÁVA

**O ČINNOSTI
AMERICKÉ DOMOVINY**

PRO

VÝCHOVU PRACÍ

V BRNĚ-KRÁL. POLI ZA R. 1926-1927

Y

V BRNĚ V ZÁŘÍ 1927

Nákladem Amer. domoviny — Tiskla Polygrafia v Brně

DRUHÁ VÝROČNÍ ZPRÁVA

o činnosti

Americké domoviny
pro výchovu prací
v Brně-Králově Poli
za rok 1926-1927

V BRNĚ V ZÁŘÍ 1927

Nákladem Americké domoviny — Tiskla Polygrafia, Brno

OFFSITE

HV

1160.3

.Z8

B7637

1927g

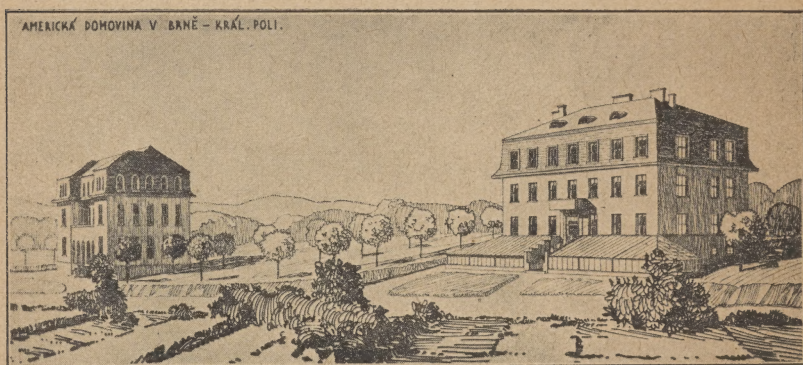
ÚVOD.

Americká domovina pro výchovu prací v Brně-Král. Poli zakončila k 30. červnu 1927 druhý rok svého trvání a podává veřejnosti stručnou zprávu o dosavadní své činnosti. V první výroční zprávě byly zachyceny myšlenky zakladatelovy a historie založení ústavu i jeho poslání v celkovém rámci sociální péče republiky československé. Byly tu uveřejněny články předních členů kuratoria, jež tuto instituci spravuje, a něco málo z vnitřního života v ústavě. V letošní výroční zprávě poskytlí jsme poněkud více místa k vyličení práce s tohoto hlediska, poněvadž cítíme, že onen vnitřní život, výchova charakteru jest nejdůležitějším úkolem ústavu. Americká domovina nemá býti jen přístřeším svým chovancům, ona se snaží přivést je k pravému poznání života a všech jeho složek, snaží se vsítiti jim zásady mravnosti a nejen zásady, ale i jejich opravdové zachovávání v běhu denního života. Důkazem toho jest, že v druhém paviloně, který se právě staví a jehož obrázek též přinášíme, budou umístěny dívky. Neodvážili bychom se tohoto kroku, kdybychom nevěřili, že povede k lepšímu a čistšímu životu hochů i dívek. Podaří-li se, budou o to mít velkou zásluhu i ti, kteří se neobtěžují přicházeti k nám k uspořádání poučných i výchovných přednášek. Jim i všem našim příznivcům děkujeme vřele a prosíme je i nadále o jejich přátelství.

PAVILON PRO DÍVKY.

Přinášíme zde obrázek i plány druhé budovy Americké domoviny. Jako první budova slouží k výchově chlapců, tak druhá má sloužiti k výchově dívek a obě dohromady k výchově celých lidí. Myšlenka tato jest nová, alespoň u nás, a setká se asi s pochybnostmi v naší veřejnosti a snad i v kruzích vychovatelských. A je to zcela přirozené, zvláště nyní, kdy ozývají se hlasy po zrušení koedukace na středních školách. Neboť umístiti ve volném sousedství 70 chlapců ve věku 14 až 19 let a asi takový počet dívek v tomtéž stáří, jest pokus velmi vážný, který nutno předem dobře uvážiti.

Členové kuratoria i správa ústavu, uvědomující si velkou odpovědnost, projednávali tuto otázku velmi obšrně při schů-

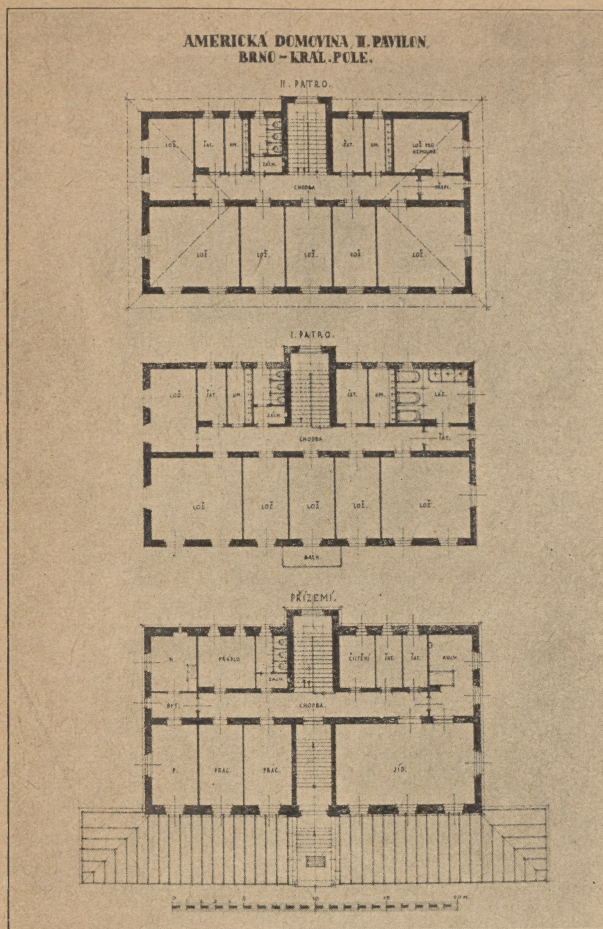

Pohled na Americkou domovinu s novostavbou II. pavilonu pro dívky.
Navrhl architekt Stan. Sochor, provádí fa V. Beneš a spol.

zích. Namítalo se, že je nebezpečné, aby hoši a dívky, kteří se před tím neznali, pojednou v době dospívání žili v takové blízkosti. Ani sebe přísnější dozor prý tu ničeho nezmůže. Dále se uvažovalo o tom, že počet řemesel, v nichž jsou dívky zaměstnávány, jest poměrně velmi malý a že bude těžko lze nalézti jim vhodné zaměstnání. Na druhé straně zaříditi pro ně jakousi hospodyňskou školu zdálo se zbytečným, zvláště v Brně, kde Vesna se o tu část školství tak vzorně postarala. Konečně bylo usneseno, aby zcela nestranně byly vypsány p. Severovi důvody pro i proti v celé této otázce a věc se tak znovu předložila jemu k uvážení. Odpověď došla velmi brzy.

Pan Severa mimo jiné píše: „Na dotaz po mém rozhodnutí dovoluji si sděliti své mínění o věci a podati důvody, proč mají v Americké domovině býti umístěny také dívky. Bylo to v mém programu od samého počátku. Nejedná se zde o koedukaci jako je v amerických ústa-

vech. Dívky mohou se v Americké domovině učití vedení domácnosti, industriálním pracím, zahradnictví, buď navštěvovati školy v Brně nebo tam býti zaměstnány v některém oboru, který je dívkám přístupný. Je mi ovšem známo, že ve vlasti je dosti škol k výchově dívek pro domácnost, ale to jsou školy pro dívky rodičů majetných, kteří mohou platit. Kloním se plně

k náhledu paní Konečné. Nejedná se zde tedy o koedukaci: z dívek mají vyrůstí budoucí hospodyně a matky, uvědomělé a znalé svého určení a postavení v lidské společnosti a v národě. Nikdy při pohledu na potřeby nemajetných ve své duši jsem nedovedl odloučit dívku od chlapce, ba naopak, často uznával jsem pomoc dívkám za nutnější, nežli chlapcům. Tito přirozeně mají otevřený svět. Dívka ale jest odkázána jen na malý okruh působnosti, která po hospodářské stránce je docela ne-

patrná. A jestliže příležitost lepšího prostředí výchovného může vyvolat neobjevené schopnosti u chlapců — zajisté může tak i u dívek, když se jim ta příležitost a to prostředí poskytne. Kdo může říci, zda mezi těmi dívkami není někde budoucí spisovatelka, umělkyně, nebo sociální pracovnice, vedle průměrnějších darů. Dovedu si dobře představit v této otázce vědomí zodpovědnosti a vysoce oceňuji vážnou snahu kuratoria, ale do jisté míry považuji Americkou domovinu za výchovný pokus, který však i za krátkou dobu působnosti přinesl již tolik krásných zjevů. Uznávám, že to není dosaženo bez námahy úsilí kuratoria a ředitelství ústavu. Ale výsledky již nyní ospravedlňují všechen zájem, s kterým ústav tento byl založen. Snad problém umístění dívek zde je složitější a obtížnější, protože je nový, a to nejen v našem ústavu, ale ve výchově vůbec, ale jsem pevně přesvědčen, že každé řešení obtížného úkolu přinese radostné plody. Přiznám se upřímně, že v mém plánování ústavu by to znamenalo jako odtržený kus srdce, kdybychom neučinili odvážný, upřímný, vřelý pokus, dáti nemajetným dívkám nebo osířelým dívkám tutéž příležitost jako dáváme chlapcům. Dovoluji si poukázati také na přiznání pana presidenta Masaryka a jeho nazírání na výchovu dívek a význam ženy v národě a její vliv. Víme všichni, co často i chudobná matka zmůže. Největší, nejslavnější mužové vyšli z nízkého prostředí, ne z kruhu bohatstvím povýšených. Vzpomínám zde slov velikána Abrahama Lincolna, který řekl: „Co jsem a co kdy doufám býti, za to vděčím své andělské matce.“ Také v národě českém byly to v prvé řadě matky české, které nám vychovaly charakter. V Americké domovině mohou dívky obdržeti dobrý, zdravý základ pod správným vedením. Věřím také, že umístěním dívek v ústavě získáme i větší zájem žen nejen amerických, ale žen vůbec. Domovina poskytne pěknou příležitost k výchově dívek, k vytvoření čistého vztahu mezi chovanci a chovankami a lepšího hodnocení muže a ženy. Zde jest vzácný, vznešený úkol, krásné poslání a žádoucí cíl, který stojí za pokus. Proč se tedy báti, zdali správa ústavu na úkol ten stačí“?

Tento dopis rozhodl pak, že pokus s umístěním dívek v druhém paviloně Americké domoviny se učiní a vyčká se jeho výsledků. Teprve kdyby se toto zařízení neosvědčilo, má býti i druhý pavilon věnován chlapcům.

VOLBA POVOLÁNÍ A PŘÍPRAVA DO ŽIVOTA.

Jednou z velkých starostí ústavu jest, určití jednotlivým chovancům s ohledem na jejich duševní a tělesné schopnosti správné povolání. Hlavní oporou v této otázce nám jsou poradny pro volbu povolání a lékařská dobrozdání. Některý chlapec přináší již s sebou určité přání, má jakési vnitřní nutkání k tomu či onomu oboru, a tu, schválí-li jeho volbu poradna, zbývá pouze naléztí místo, zaříditi leccos, a chlapec kráčí pak již celkem šťastně k vytčenému cíli. V mnohých případech však hoch neví, čemu by se měl věnovat. Poslechně dobře míněné, uvážené rady a teprve, když je již na místě, vidí, že to není to pravé povolání. Někdy je to jen první dojem ze skutečné, tvrdé práce, jindy jakýsi vnitřní odpor, který by bylo marno přemáhat.

Avšak i když první krok jest šťastně vykonán, je třeba poskytovat morální opory, útěchy a povzbuzení každému jednotlivci, když tíha života na něho doléhá. Hoši, kteří ve škole nepocítili tvrdosti skutečného života, představují si často postavení učňovo příliš růžově. Pocítuji, ale těžko chápou rozdíl mezi školou, kde vše se dělalo k vůli nim, kde učitel se snažil naučiti je, dáti jim pro život co nejvíce. Zde alespoň s počátku, musí často hrubou necvičenou prací platiti to, čemu se přišli naučit. Někdy vinou zaměstnavatele či spíše jeho tovaryšů, nebo špatnými poměry v dílně, zdá se život přímo nesnesitelný. A tu třeba dodávat síly a povzbuzení, ukazovat, jak trpěli a snažili se mnozí lidé, jejichž úspěchům se nyní podivujeme. Je třeba nestranně přijímat stesky a jim odpomáhat, avšak špatně bychom posloužili chlapcům, kdyby měli z našeho jednání dojem, že vždy budeme státí s nimi proti jejich zaměstnavatelům. Naopak musí si uvědomiti podmínky skutečného života, kde jejich vlastní jednání dovede jim zjednatí lepšího postavení. Musí se naučiti rozeznávat, kde trpí vinou nezměnitelných poměrů, či vinou vlastní nebo někoho jiného. Během času vidí, že jejich poctivá práce a čestné jednání je jim ku prospěchu a staví je na vyšší lidskou i společenskou úroveň. Jakmile dojde chlapec tak daleko, není třeba již se o něho bát.

Doslova i o nás platí slova pí J. Lancové, která píše o úřednicích poraden: „Ani nevíte, co si s některým případem hlavy nalámou, že často i doma v noci na to myslí a jak jsou šťastni pak, když naleznou konečně to správné rozřešení.“ Cítíme onu tíhu a odpovědnost tím více, že s chlapci žijeme stále. Několikráte za den se s nimi setkáváme, sedíme s nimi u stolu při jídle, vidíme je, jak přicházejí z práce a v jejich mladých obličejích čteme stav jejich mysli. Nejzajímavější a nejtěžší dny po této stránce jsou vždy po prázdninách, když celá řada nových chlapců přichází, aby nastoupila místa u různých řemeslníků a v obchodech.

Přichází tu chlapec, který pod vlivem matky řekl v poradně, že by chtěl být uzenářem, ačkoliv již odedávna těšil se

na to, že se vyučí holičem. Uzenářství bylo schváleno a nyní mladý uzenář je den ze dne nešťastnější. Konečně prohlašuje, že za nic na světě nebude uzenářem, že se mu z toho dělá špatně. Když dostane dovolení, s nebývalou dosud energií sám si vyhledá místo u holiče a v krátké době se ukáže, že je pro holičství jako stvořen. Jinému bylo schváleno učit se v železářském obchodě, ale po několika dnech chtěl by se učit raději všemu jinému než železářství. Denně mu dodáváme odvahy, která však nevystačí déle než 1 až 2 dny a hochův obličej vždy znovu nabývá skleslého výrazu. Konečně s místa odchází a my sami nevíme, zda tento náš nový chovanec má schopnosti stát se „nejen čestným, ale i podnikavým a samostatným občanem naší republiky,“ pro kteréžto náš ústav byl v prvé řadě vybudován. Po dlouhém hledání nacházíme pro chlapce místo v obchodě střížným a krátkým zbožím a situace se skoro rázem mění, hoch je usazen i šťastný a vzbuzuje znovu dobré naděje do budoucnosti.

Hoši jsou v Americké domovině průměrně tři roky, u studentů se ovšem doba pobytu různí podle okolností. V tom čase chceme poskytnouti jim co nejvíce přípravy pro budoucí život. Nejen po stránce všeobecného vzdělání, které se snažíme prohloubiti a doplniti, ale i co se týče tvoření jejich charakteru. Oproti snahám některých našich vynikajících praktických pedagogů, kteří chtějí rozvinouti individualitu chovancovu hodně po stránce estetické, náš cíl jest poněkud jiný. Ve většině oborů, jež si chlapci zvolili, jest krása jen v dokonalosti přesné a důkladné práce. A ve všech oborech vůbec jest na nejvyšší třeba spolehlivosti, vlastnosti, která je u nás dosud tak vzácná. Co je platno, že takový budoucí živnostník — mám na mysli určitého chlapce — je inteligentní, hodně čte i přemýšlí a při tom neumí dodržeti dané slovo a není možno svěřiti mu bez starosti ani sebe menší úsek práce. Nezmění-li se, jistě to daleko v životě nepřivede a při vši své velké lásce k národu, která jest u něho tak sympatická, ani tomu národu mnoho neprospěje.

A tak běží nám v Americké domovině hlavně o to, aby hoši se zdokonalili v těch zcela střízlivých občanských ctnostech, kterých stát ve svých občanech nejvíce potřebuje. Říkáváme našim chlapcům v nejintimnějších rozhovorech: „Budeš-li vždy jednat a mluvit pravdivě, pracovat spolehlivě, staneš-li se čestným, svobodným mužem, dosáhneš nejkrásnějšího cíle v životě. Budeš cenným občanem naší republiky a k tomu budeš jistě míti i úspěch ve svém povolání.“ Vždyť takových schopných, spolehlivých Garciů je stále ještě veliký nedostatek a i v nejvíce přeplněných oborech je vždy dosti místa pro pracovníka tohoto druhu. Podaří-li se Americké domovině vychovati větší počet celých mužů, jistě dostala svému úkolu a vykonala kus dobré poctivé práce.

SAMOSPRÁVA.

Jako loňského roku tak i letos otiskujeme stanovy naší samosprávy. Jsou hodně pozměněny, neboť během času ukázaly se jejich nedostatky. Nepochybujeme, že znovu se na nich bude pracovati, neboť jistě ani tyto plně nevyhoví. Jako občané velkých států i naši občané hodně věří v moc zákonů, slibující si od nich často až zázračné působení. Zkušenosti však ukazují, že někdy ani sebe lepší zákon nepomáhá, nejsou-li občané dosti uvědoměli, aby uznávali jeho oprávněnost a ve svém jednání drželi se spíše jeho ducha než jeho litery. A k tomuto poznání právě snažíme se samosprávou naše hochy vésti.

S radostí můžeme říci, že samospráva učinila od loňského roku veliký pokrok. Běžné věci týkající se pořádku a kázně v domě vyřizuje sama již skoro hladce a stává se nyní skutečnou pomocí správě ústavu. I méně uvědoměli občané chápou, že by to bylo přímo ponižující, kdyby náhle měl v Americké domovině nastoupiti snad placený dozorce, aby dával na ně pozor. Věc, kterou by s počátku byli přijali jako samozřejmou, dotkla by se jich nyní velmi citelně a jistě by ani jejich povaze nebyla na prospěch.

Vedle stanov samosprávy připojujeme ještě na ukázkou jeden z protokolů výboru a schůze samosprávy, aby bylo vidět, jakým způsobem se řeší problémy denního života.

Stanovy samosprávy.

Chovanci Americké domoviny tvoří obec, již v čele stojí starosta. Jemu pomáhá výbor samosprávy, jemuž starosta předsedá.

1. Starosta je hlavou celé obce. On vede k dobrému, udílí rozkazy, napomíná, povzbuzuje — jest příkladem. Zodpovídá za řádné svolání samosprávy a výboru, zjišťuje a zaznamenává nepřítomné občany a oznamuje správě ústavu zahájení samosprávy. Volební období trvá 4 měsíce, avšak může býti podle potřeby a z usnesení obce buď zkráceno nebo prodlouženo. Starosta může být zvolen jen dvakrát za sebou. Byl-li zbaven úřadu mimo volby určené, nemůže být celého půl roku zvolen ani do výboru.

2. Výbor samosprávy skládá se ze starosty, místostarosty, zapisovatele, pokladníka, dvou radních a dvou přisídících členů, které si jmenuje výbor s dodatečným schválením obce. Mají to býti osoby, které vynikají svou mravní silou a vážností.

3. Místostarosta je ve všech případech nápomocen starostovi a mimo to zodpovídá za správné vykonání přidělených trestů a dbá, aby kniha trestů byla řádně a čistě vedena. Za jeho nepřítomnosti má tatáž práva a povinnosti.

CHOVANCÍ AMERICKÉ DOMOVINY 1927.

4. Zapisovatel vede přesné záznamy o průběhu jednání jak ve schůzích samosprávy, tak i výboru. Zvláště dbá, aby veškeré záznamy byly řádné a inkoustem zaznamenány v knize protokolů.

5. Radní jsou velmi důležití funkcionáři, jejichž pravomoc vzhledem k velké odpovědnosti je značně rozšířena. Radní mají povinnost dbáti pořádku v místnostech jich dozoru svěřených a krom toho musí dbáti též zachování klidu, zvláště večer. První zodpovídá za ložnice levé, levou umývárnu, střed, dolní šatnu, jídelnu, koupelnu. Druhý zodpovídá za ložnice pravé, pravou umývárnu, schody vedlejší, hlavní, studovnu. Za menší přestupky, jako na př. za první neuposlechnutí funkcionáře, za špatné vykonávání úklidu a p. mají právo okamžitě určití obvyklé, samosprávou schválené tresty.

6. Pokladník přijímá úspory od jednotlivých občanů v době jím určené, vede o všem řádné účetní záznamy a ručí za převzaté peníze.

7. Dva přisedící občané účastní se všech schůzí výboru a dbají obzvláště, aby při projednávání stížností v trestních záležitostech hájili obviněného, ovšem v mezích spravedlivosti a pravdy. Jsou myšleni též jako náhradníci a nastupují na uprázdněné místo kteréhokoliv člena výboru, vyjma starosty.

8. Výbor jako celek jest nejdůležitějším orgánem samosprávy a ve zvláštních schůzích radí se o potřebách obce. Pořádek i kázeň mezi občany, jakož i veškerý život a ovzduší, v ústavě, jest závislé do jisté míry na zdatnosti, obětavosti a svědomitosti jednotlivých členů výboru. Všichni členové výboru mají si uvědomiti, že jejich postavení vyžaduje vždy a všude vzorné chování, naprostou oddanost samosprávě a svědomité plnění všech občanských povinností. Velmi důležitou činností výboru jest projednávání veškerých stížností podaných občany a správou ústavu a spravedlivé souzení a trestání. Výše trestu se vyměří podle toho, jak členové výboru uznají žalovaného vinným, což se děje hlasováním. Výbor zasedá každý týden, alespoň jeden den před schůzí samosprávy. Veškeré stížnosti musí býti podávány písemně, jediné členové výboru podávají stížnosti ústně. Rozsudek nad provinilým občanem musí být oznámen zapisovatelem ihned po skončeném zasedání výboru. Odvolání do rozsudku jest možné jen k samosprávě, musí však býti podáno písemně před zahájením schůze starostovi neb důvěrníku, jinak nemá platnosti. Členové výboru, pověřeni důvěrou obce, mají právo a povinnost vytknouti nepřístojnosti občanů a v případech potřeby navrhovati potrestání provinělého. V nutných případech požádají o zakročení správu ústavu. Povinností výboru jest také činiti nové návrhy, které by zlepšovaly pořádek v ústavě a přispívaly k dobrému a šťastnému spoluzítí občanů; konečně mají nabádati k dodržování občanských povinností.

Tyto jsou: Poslušnost starostovi, jakož i ostatním zvoleným funkcionářům, čestnost, pravdomluvnost a přesné dodržování

ústavního řádu. Dále šetřiti co nejvíce ústavního majetku a pokud je možno, vypomáhati při různých pracích v zahradě nebo v kuchyni a p.

9. Schůze samosprávy konají se v pravidelných obdobích určených obcí a je povinností a právem všech občanů se jich účastniti, pokud nějakým činem tohoto práva neztratili. Schůzi účastní se též správa ústavu s hlasem poradním. Je povinností každého občana ve schůzích se slušně a vážně chovati a jen tehdy mluvit, když mu předsedající udělil slovo. Samospráva může měniti nebo doplňovati stanovy samosprávy, dále projednávati veškeré otázky týkající se společného života a zájmů všech občanů. Ve schůzích samosprávy, dovoli-li tomu čas, projednávají se různé časové otázky, nebo se pořádají poučné besídky na téma připravené buď některým z občanů nebo správou ústavu.

10. Volby konají se každé 4 měsíce, anebo v nutných případech po návrhu výboru. Volby provádějí se takto: Samospráva zvolí čtyřčlennou návrhovou komisi, která se odebere do jiné místnosti a sestaví kandidátní listinu, na každou funkci nejméně dva kandidáty. Předseda návrhové komise přednese pak výsledky a přistupuje se k volbě aklamací. Je-li však jeden občan proti, musí se prováděti volba lístky. V tom případě zvolí si obec ještě dva skrutátory. Voliti mají právo a povinnost všichni občané pokud toho práva dočasně nepozbyli a je velmi důležité, aby se volilo s rozvahou a ne bezhlavě. Voleb účastní se správa ústavu s právem poradním.

11. Obor působnosti samosprávy závisí od chování všech občanů a od toho, do jaké míry budou chápati, co jest to svoboda a kázeň dobrovolná. Samospráva má na starosti též udržování čistoty a pořádku v místnostech, kterých občané používají, jakož i na chodbách a schodech. Práce tyto přidělují se ve čtrnáctidenních obdobích. Dále samosprávě náleží dodržování kázně a pořádku při společném používání místností, péče o kulturní, zábavní a sportovní činnost. Všichni členové samosprávy mají svatou povinnost vůči odkazu zakladatele ústavu a krásnému prostředí, ve kterém žijí, aby zde vytvořili tradici dobrovolné kázně, čestného a svobodného občanství, služby veřejnosti a lásky ku práci a k pravdě.

Domáci řád chovanců A. d.

§ 1.

Vstává se v 5 hod. 45 min. na znamení zvonkem. Během pěti minut všichni občané opustí postel a rozloží ložní prádlo. Radní se přesvědčí o vykonání tohoto nařízení a v případě neuposlechnutí určí zvykový trest. Do 6 hod. 15 min. se provádí toaleta.

§ 2.

V 6 hod. 10 min. upozorňuje zvonkem hospodáře, aby prostřeli u svých stolů a připravili vše k jídlu. V 6 hod. 15 min. se dává znamení zvonkem pro všechny chovance, aby sešli do jídelny a zasedli každý na své místo. Po jídle každý si vezme svačinu, jde dokončiti svou práci, hospodáři odstraní nádobí a uklidí čistě stoly. Podle potřeby odchází potom každý do svého zaměstnání. Ti, kteří mají úklid, než odejdou, předají vykonanou práci svému radnímu. Stlaní postelí musí být ukončeno do 6 hod. 30 min., ostatní práce do 7 hod.

§ 3.

Oběd podává se od 12 hod. 15 min., a poněvadž občané nepřicházejí stejně, začne každý jíst, když přijde a sám po sobě nádobí a jídelní přístroje uklidí. Svačina je v 16 hod.

§ 4.

K večeru, jak občané jednotlivě přicházejí, řádně se umyjí, převléknou z pracovních šatů a svůj volný čas věnují buď knize, sportu, přípravě do školy a jazyk. kursů, dále vypomáhají při pracích v zahradě, v kuchyni a pod. V 19 hod. 15 min. dává se znamení zvonkem na přípravu k večeři, načež hospodáři připraví opět vše u svých stolů. K večeři zvoní se v 19 hod. 30 min. Po příchodu správy ústavu usedají všichni občané společně k jídlu, každý na svoje místo.

§ 5.

Po večeři konají se kursy, besídky, debatní kroužky, zpěvy, zábavní a divadelní večery, schůze výboru a samosprávy, ke kterýmžto jsou občané svoláváni zvonkem. Volný čas tráví občané podle libosti, buď zábavou nebo učením a pod.

§ 6.

V 21 hod. 50 min. se upozorňuje zvonkem, aby všichni občané se připravovali ke spánku a v 22 hod., po posledním zvonění, musí každý být již na svém lůžku.

§ 7.

Do domu vchází se zadním vchodem, jde se do dolní šatny, kde se musí každý přezout do domácích trepek. Nařízení toto platí i pro polední návštěvu. V dolní šatně je přidělena každému přihrádka a dva věšáky a za pořádek si zodpovídá každý sám.

§ 8.

Noviny jsou pověřeným k tomu občanem zařazovány každodenně do rámců a jsou každému přístupny ke čtení. Svévolné snímání novin s rámců, jakož i odnášení do jiných místností, jest zakázáno. Korespondence chovanců se umísťuje na zvláštní desce, která visí vedle kanceláře.

§ 9.

Koupání v teplé vodě děje se jednou týdně podle dispozic daných správou ústavu a za dozoru zvoleného občana, jehož pokynů třeba přísně dodržovati.

§ 10.

V neděli a ve svátek vstává se v 7 hod. a snídá v 7 hod. 30 min. Postele se nechají větrati aspoň do 8 hod. a občani, jakož i funkcionáři vykonají všude obzvláště důkladný pořádek. Každý občan je povinen odevzdat do 9 hod. svoje špinavé prádlo v balíčku se seznamem jednotlivých kusů a vlastnoručním podpisem. Veškeré kusy prádla musí být opatřeny čísly, jež jsou oznámeny správou ústavu. Kdo by těchto pokynů přesně nedodržoval, ztrácí záruku, že dostane zpět prádlo vyprané a svoje. Ve 12 hod. se zvoní na přípravu k obědu a po příchodu správy ústavu ve 12 hod. 15 min. všichni zasednou na svá místa. Každý občan má dbát, aby jedl slušně a bavil se u stolu nepřiliš hlasitě.

§ 11.

Vycházku všedního dne povoluje jen správa ústavu neb osoba jí ustanovená. V neděli dopoledne předkládá starosta do jídelny knížku vycházek, do které občané, kteří se miní vzdálit z ústavu zapisují, kam chtějí jít. Tyto zápisy musí být skončeny do oběda, načež starosta předkládá je ke schválení správě ústavu. Nemůže-li se někdo účastnit společné večeře, anebo chce-li se vrátit do ústavu až po 21. hod., nutno si vyžádati ještě zvláštní svolení od správy ústavu. Koupání v řece je výslovně zakázáno.

§ 12.

Občané jsou vedeni k tomu, aby ze svých výdělků udržovali si v pořádku boty, prádlo a pokud možno i oděv. Správa ústavu ponechává každému volnost použití získaných peněz, vyžaduje však od každého, aby ve zvláštních knížkách vedl o příjmech a vydáních řádné záznamy. Knížky tyto se každý měsíc uzavírají a předkládají správě ústavu ke kontrole. Doba, kdy se mají knížky odevzdat, se oznamuje v samosprávě.

Záznam o schůzi výboru dne 30. srpna 1927.

Schůzi zahájil starosta a přednesl stížnosti, jež mu byly doručeny od správy ústavu. Stížnosti tyto jsou:

1. Máj a Kalivoda lezli až po hřebenu střechy a to docela bez příčiny. Výbor určil oběma měsíc domácího vězení a kromě toho musí každou neděli v tomto měsíci sami dva mýt celé polední nádoby. Žádný z nich nemůže se co do výše trestu odvolati. Svě rozhodnutí odůvodňuje výbor tímto: Správa ústavu jest zodpovědna za každého občana a nemůže tudíž připustiti takové lehkomyšlné hazardování životem, neboť nikdo se nemůže zaručiti, že neujede taška se střechy a s ní ovšem také ten, který na ní právě stojí. Z toho jest vidno, že trest jest v poměru k nebezpečí, v jakém se nacházeli oni sami a do jakého mohli strhnout správu ústavu, velmi nepatrný. Avšak výbor domnívá se, že takhle jim bude stačit na připomenutí i druhým občanům.

2. Velíšek lezl po okapním žlabu na verandu. Poněvadž to už bylo zakázáno a on toho nedbal, určil mu výbor za trest semlít 1 kg kostí, 1 večer mýt sám nádoby a 1 neděli domácí vězení.

3. Weinfurter rozřezal novou desku na raketu pro tenis. Poněvadž se již o tom také mluvilo, určil mu výbor semlít 3 kg kostí a 1 neděli večer mýt nádoby.

4. Čermák vzal v sobotu v kanceláři noviny ještě nečtené a víc je tam nevrátil. Poněvadž se o tom již mnohokrát jednalo a zrovna ve čtvrtek téhož týdne, mohl vědět, že to není dovoleno. Výbor určil mu za to 1 neděli večer mýt nádoby.

5. Téhož dne, kdy se koná schůze, přijela několikačlenná návštěva Američanů. Pan ředitel je prováděl po ústavě, ale bylo mu velmi zatěžko vstupovati s nimi do jednotlivých místností, poněvadž byly téměř všechny funkce velmi mizerně vykonány. Pan ředitel byl tím velmi nemile dotčen a na příště budou za vše zodpovídati jediné radní, ať se najde vinník, čili nic. Oni nemají na starosti jiných funkcí, tedy musí dbáti toho, aby lépe dohlíželi na ostatní. Dále radní levého křídla stěžuje si na Kalouse, že tento vždy jede na neděli domů a pak příští den nechce vstávat a leží až do zvonění na snídání. Radní ho vyzval už po dvakráte, aby vstal a pohrozil mu trestem. Kalous vždy prý dělal ještě poznámky a nevstal přece. To uznal výbor jako neposlechnutí funkcionáře, což se trestá semletím 2 kg kostí, dále je to hrubé porušení domác. řádu, který Kalousovi nebyl čten jen jednou a který tedy dobře zná. Kromě toho udělal to již po druhé. Výbor mu určil semlít 2 kg kostí a po 3 večery v neděli mýt nádoby. Jelikož však Kalous jezdí na neděli domů, bude mýt nádoby tenkrát, až zde zůstane. Dále zástupce radního pravé strany podává opět stížnost na Čumpelíka, že tento nestele o nic lépe než na počátku. Jelikož taková nedbalost přesahuje všechny meze a Čumpelík by se mohl sám před sebou stydět, rozhodl se výbor, že nebude brát víc žádných ohledů a přikročí k trestu, který mu určil předešlý týden. Tedy Čumpelík semele na po 1. 2 kg

kostí a trest tento se mu bude za každé špatné ustláni zvyšovat o 1 kg, takže v případě, že by dále toho nedbal, mohl by mletí třeba i 10 a více kilogramů kostí. Kromě toho byl odsouzen asi k pěti půlhodinám nádoby již dříve a to podmíněně na měsíc. Poněvadž tento měsíc ani neuplynul a on stele čím dál tím hůře, musí celý tento zdržený trest musí vždy do příští samosprávy býti vykonán, kdyby mlel sebe více kilogramů kostí. Výbor jest si vědom krutosti trestu, ale jest též vědom úžasné netečnosti Čumpelíkovy a prohlašuje, že může-li z 68 občanů 67 ustlati řádně, může tak učiniti i osmašedesátý. Čumpelik snad si dá říci a nedopustí, aby byl považován za nejlenošnějšího a nejnepořádnějšího občana ústavu. Výbor zároveň vyhrožuje, že podobný postup očekává občana Kalivodu, nedá-li se tento na lepší cestu ve stlaní. Členové výboru, jmenovitě starosta a radní jsou zodpovědni správě ústavu za pořádek a proto ho musí dosáhnouti stůj co stůj. Dále podává starosta stížnost na Vargu, kterému v neděli určil, aby zametl studovnu. Varga to neučinil. Poněvadž jest to neuposlechnutí, dostal semliti 2 kg kostí. Pak občané Bárta, Kovačík a Zíkl stahovali v dílně křečka, místo co měli jíti k večeri. Zíkl, který jest hospodářem, nepřipravil. Aby po druhé nechali podobné zbytečnosti, určil jim výbor po 1 hod. nádoby a Zíklovi jako hospodáři kromě toho 1 kg kostí. Hlaváček, který rovněž neuposlechl funkcionáře, dostal též 1 kg kostí.

Výbor usnesl se dále na tomto: Po schůzi oznámí zapisovatel odsouzeným jejich tresty. Toto bude ještě jednou opakováno v samosprávě při čtení protokolu, kde zároveň dohlížitel na vykonávání trestu určí každému datum trestu. Více nebude se nikdo o shánění dotyčných občanů starati, jen dohlížitel se přesvědčí, zda trest vykonávají. Jestliže by někdo tak neučinil, bude mu zvýšen o 2 kg kostí, poněvadž se to bude bráti jako neuposlechnutí výboru. V případě, že by ani potom trest nevykonal, bude předána věc správě ústavu, která si to s příslušným občanem sama vyjedná. Při tom výbor prohlašuje, že omlouvání jako „já jsem na to zapomněl“, nebo „já nemám dnes čas“, nemá na rozhodnutí výboru žádného vlivu a že se bude postupovati proti každému stejně.

Členové výboru byli zvoleni občanstvem, vzali na sebe povinnost vykonávati určité funkce a proto musí své povinnosti učiniti zadost v každém směru. Někteří občané nejsou sice s činností výboru spokojeni, ale myslí-li si někdo, že může ze šatny liti vodu na druhé občany nebo házetí bláto na schody a připustí-li pak, aby domluvu za něho odnesl starosta, nebo myslí-li někdo, že může spáti, jak se mu dlouho líbí a připustí zcela klidně, aby to za něho odnesl radní v případě, že by tam přišel p. ředitel, musí s tímtež klidem připustiti to, aby za takový čin semlel nějaký kilogram kostí, neboť to tak vyžaduje spravedlnost.

Ostatně členové výboru si nepřejí vůbec žádných trestů někomu udělovati. To však záleží na občanech samých. Nechce-li někdo býti trestán, nechť nekoná toho, co porušuje ústavní řád a zajisté nebude příčiny k odsuzování. Nikdo nikoho v ničem neomezuje a proto jest v moci každého, má-li býti trestán čili nic. Výbor jen připomíná důrazně, že nikomu nic nesleví. Tresty, které byly určeny a pokud jejich trvání nepřesahuje týden, musí býti nejpozději do prvního zvonění na samosprávu příští týden vykonány, jinak vstupuje v platnost ustanovení výboru o zvýšení trestu. Pak starosta schůzi rozpustil.

F. Dobrovolný, zapisovatel.

J. Batora, starosta.

(Mletí kostí jest trest opravdu nepřijemný, avšak účelný. Kostní moučky používáme jako velmi dobrého krmiva pro drůbež.)

Záznam o schůzi občanů Americké domoviny ze dne 1. září 1927.

Schůze byla zahájena starostou, který především uvítal nové občany a občany navrátilivší se s prázdnin. Pak byl čten protokol z minulé schůze a ze schůze výboru. Ku protokolu z výboru namítá Jarka, že by měla býti stanovena lhůta trestu Čum-pelikova a pak, že by mělo býti tam vynecháno „že když nemá čas“. Tato námítka nebyla však přijata, ježto byla bezdůvodná. Pan ředitel dodává k protokolu, že jsou zde občané, jako na př. Pátek a jiní, kteří vůbec nebyli ještě trestáni a nemusí býti trestáni ani ostatní, nebudou-li konati nepřistojnosti. Čermák žádá, aby bylo v protokolu napsáno, že si noviny vypůjčil, nikoliv, že je vzal. Heyduk oznamuje, že mu někdo odlepil známku s dopisu. Na dotaz, kdo by o tom něco věděl, přihlásil se Novák, že Mrština jemu a Poláškoví ukazoval nějakou známku, že však neví, byla-li to ona hledaná. Janeček oznamuje, že se zase ztrácejí tkaničky z bot. Pan ředitel připomíná občanům, aby toho nedělali, poněvadž, byl-li by někdo přistižen, byl by velmi přísně potrestán. Homola se táže, zda nemá někdo jeho knihu „Z českých mlýnů“. Nikdo se nepřihlásil. Pak Janeček oznámil, že bude přísně vyžadovat vstávání včas a žádá, aby mu ráno byly oznámeny funkce, jež spadají pod jeho kontrolu. Pan ředitel žádá občany, aby nebouchali dveřmi, neboť tím opadáva omítka se stěn. Dále oznámil, že bude prohlížet knížky účetní a proto musí být tyto odevzdány nejpozději v sobotu večer. Novým občanům objasnil význam samosprávy a požádal starostu, aby je zasvětil do domácího řádu a přečetl jim stanovy. Starosta pak upozornil zbrojovák, aby snídali v jídelně a ne v kuchyni, když nechodí již tak brzo do práce. Pak byly rozděleny práce a hospodáři u stolů. Holeček oznámil, že nemá v ložnici smeták. Bude tam dán nový. Váša žádá, aby nahoru bylo dáno zrcátko k holení. Pan ředitel slíbil je tam dodati a určil hned Vášovi, aby nějaké koupil. Pak

pí ředitelka vytyká občanům, že není správné domnívají-li se, že pí Janoušková, nebo pí Linhartová nebo kdokoliv z personálu na ně žalují. Oni totiž mají povinnost oznamovati různé nepřístojnosti občanů správě ústavu. Pan Krysl na př. musí říci, přijde-li kdo pozdě domů a pod. Všichni jsou účastni na našem společném životě a všichni se snaží, aby byl pokud možno lepším a proto jest i potřebí upozorniti tam, kde se ještě chybuje, aby byla zjednána náprava. Nejde tedy jen o to, že bude leckdo napomenut, nýbrž že se tím stane i lepším. Jest třeba všimnouti si toho, že všichni členové personálu se velmi nadělají, že pracují všichni velmi poctivě a rádi, a proto musí občané hleděti, aby jim, pokud možno, vyšli vstříc a nezlobili jich. Potom starosta schůzi rozpustil.

Dobrovolný, zapisovatel.

Bátora, starosta.

SEZNAM PŘEDNÁŠEK A BESÍDEK Z MINULÉHO ROKU.

1. Ředitel Hanák: Bílá hora a její následky. 2. Kpt. Kuthan: O Japonsku. 3. Prof. Svozil: Důležitost správného dýchání. 4. Dr. Marterer: Hygiena zubů. 5. Prof. Kušková: O Podkarpatské Rusi. 6. Dr. Kudela: Přednáška o Řecku. 7. Prof. Rádl: Náboženské i jiné otázky v Orientě.

Správa ústavu:

1. O Tomáši Baťovi a jeho výchově mládeže. 2. Historie Americké domoviny, její účel a odpovědnost. 3. Výklad Smetanovy Mé vlasti. 4. Slovenská otázka. 5. 3 besídky o společenském chování. 6. Poselství Garciovi. 7. O statečnosti. 8. Čestnost — poctivost. 9. O krádeži. 10. O lhaní. 11. Ze životopisu T. G. Masaryka. 12. O volbách presidentských. 13. III. poselství presidenta republiky. 14. O Anglii. 15. O ohleduplnosti. 16. Proslov pí. Štolfové a Ludvíkové z Chicaga. 17. Revoluce ve Vídni. 18. O statečném strážníku Domčíkovi. 19. O Leciánovi a o vězeních. 20. Sacco a Vanzetti. 21. Výlet na Beskydy. 22. O Shakespearových hrách.

Kromě těchto besídek účastnili jsme se s hochy Americké domoviny korporativně některých přednášek veřejných, jako na příklad prof. Bláhy: Za Masaryka a za demokracii. B. Hrušky: Vznik italských legií. Schůze v Besedním domě, konané na oslavu narozenin presidenta republiky s přednáškou prof. Tvrdého. Akademie a zborovských oslav.

Sami pak pořádali jsme v Americké domovině za účasti hostů a přátel z Král. Pole oslavu 28. října a vánoční večírek, který se velice pěkně vydařil. Účinkovali tu hlavně: prof. Kundera, sl. Stögrová, p. odb. učitel Máša a královopolský mužský sbor. Hosté přinesli s sebou zákusky, kterými jsme je i sebe skvěle pohostili. Zde děkujeme ještě jednou upřímně všem těm, kteří jakýmkoli způsobem nám v minulém roce pomáhali: buď že přispěli k našemu poučení a vzdělání, nebo že prostě nám chtěli způsobit radost.

Zábavní a osvětový kroužek, vybraný z občanů Americké domoviny, projevil letos horlivou činnost, takže měli jsme při různých příležitostech několik opravdu zdařilých zábavních večírků.

Jazykových kursů pořádali jsme loňského roku několik. Kurs správné češtiny, kurs němčiny, angličtiny a franštiny. Zájem o němčinu a angličtinu stále stoupá, takže v obou jazycích máme nyní oddělení pro začátečníky a pro pokročilé.

Jako novinku proti loňskému roku zavedli jsme debatní kroužky, které se v zimních měsících těšily velké oblibě. Debatovalo se o různých otázkách mravních.

DOMÁCI HOSPODÁŘSTVÍ.

Dnes můžeme již oceniti předpoklad p. Severy, který se snažil zdůrazniti od prvopočátku, aby ústav měl k dispozici větší pozemek, kde by mohl pěstovati dostatek zemědělských plodin pro vlastní potřebu. Strava naše obsahuje hodně zeleniny a je jisté, že bychom ji nemohli poskytnouti v takovém množství, kdybychom si ji sami nevypěstovali. K našemu hospodářství patří zahradnictví, chov drůbeže, králíků a prasat. Jakmile si pořídíme ještě hospodářskou budovu, budeme si držeti též krávy, s kterými miníme pak obdělávati pozemek.

Sklizeň rajsých jablíček.

Zahradnictví, ačkoliv je v začátcích, vykazuje slušný úspěch. Máme svědomitého zahradníka, dobrého odborníka, který má na zdaru značnou zásluhu. Letos na př. odprodali jsme mimo vlastní spotřebu, ještě mnoho různé zeleniny, obzvláště rajsých jablíček, z jejichž bohaté sklizně přinášíme obrázek. Dobrý vý-
těžek přináší též prodej květin. Velmi se těšíme, až budeme mít hotový skleník, který je umístěn při II. pavilonu. Potom budeme pěstovati také květinářství ve větším rozsahu. Školka ovocnářská je dosud malá, a nemůžeme ji zvětšiti dotud, dokud nám město Brno nevěnuje další část pozemku „Kociánky“, kterou bychom už nutně potřebovali.

Drůbežárnu pozvolna rozširujeme a snažíme se dopěstovati se dobrých druhů. Pokud se týká králíků, pěstujeme jen druhy kožíšínové. Zbudovali jsme si praktickou králikárnu asi pro 200 kusů, která se těší značné oblibě a jejíž obrázek též přinášíme.

Čistý výtěžek z letošního hospodářství byl 8715 Kč a doufáme, že až si postupně potřebné doplníme, až vzrostou stromy, že bude stále větší.

Králikárna.

DARY.

V začátcích provozu A. d. v r. 1925 měli jsme k dispozici 23.074 Kč. Byl to první výsledek sbírek, většinou od českoamer. žen, při zájezdu paní Formanové do Ameriky. Učinili jsme potřebné nákupy potravin, paliva, ošacovacích potřeb a p. a mnoho nám z nich nezbylo. Chceme-li býti upřímní, musíme doznati, že jsme měli často velké starosti a obavy, jak si budeme opatrovati vydržovací prostředky. Velkou úlevou nám sice bylo, že Podpůrný fond legionářský v Praze, který umístil v ústavě ihned asi 15 chovanců, hradil na tyto plné ošetřovné. Dnes již takové obavy nemáme, neboť nabýváme stále větší důvěry, že poctivé dílo, založené na účelné a svědomité práci, v životě se neztratí. Ovšem, bez dobrých lidí, kteří svými dary přispívají k zabezpečení provozu, by se nám vedlo nevalně. Tak jako loni, i letos uvádíme seznam darů peněžitých i věcných, obdržených do konce srpna 1927, v pořadí, jak postupně docházely. Všem dárcům vřele děkujeme.

Dary z Ameriky:

Dary peněžní: Sjezd ústř. výb. J. Č. D. v New Yorku 3975 Kč, p. Jandl a Karla Jonáš-Polák 200 Kč, ženy v Clevelandu prostřednictvím dra Wisteinové 2015 Kč, p. O. Střížek, Washington, 3430 Kč, p. L. Stock, Detroit, 3000 Kč, Klub „Svoboda“, Chicago, 4000 Kč, neznámý dárcce cenným dopisem 3930 Kč, Velkovýbor J. Č. D. v Chicagu 4033 Kč, pí. B. Celba pro Janečka 167 Kč, p. J. Kubík, Detroit, 62 Kč, pí. B. Buchtová, Chicago, 300 Kč, p. J. Šimčík, Racine, pro V. Špačka, 167 Kč, američtí Slováci prostřednictvím J. Žídky, Chicago, 668 Kč, sbírka Jednoty amerických přátel v Cedar Rapidsích 22.080 Kč, t. j. 657.72 dolarů, sbírka Jednoty amerických přátel 9635 Kč. — Na tuto sbírku přispěli v dolarech: pí. E. Štorkanová, Chicago, 25, p. J. Královec, Chicago, 50; prostřednictvím p. A. Pluhaře z Racine: Sbor Národní jednoty 90, Rád Slavie č. 111, Č. S. P. S., 10, Sokol Mladočech 10, lože Chrudím č. 112, Č. S. D. P. J., 10, p. J. Kristerius 12; sběrací akce J. A. P. v Cedar Rapidsích 80. — Sbírká pí. C. Ružkové, Chicago, 59 dolarů, t. j. 1974 Kč, prostřednictvím Denního Hlasatele Kč 64.50, p. J. Buben, San Francisco, 4026 Kč, pí. Rabiňáková, Chicago, 80 Kč, První výprava česko-amerických žen 1500 Kč, výbor výpravy 154 Kč, Včelky Chicago 4020 Kč, p. Severa na hospodářství 33.520 Kč, sbírka J. A. P. v Cedar Rapidsích 2530 Kč, Včelky v Cedar Rapidsích 4020 Kč, Výbor první výpravy česko-amerických žen z daru p. A. Čermáka v Chicagu 1500 Kč.

Věcné dary z Ameriky: Včelky v Chicagu tři zásilky šatstva, prádla a psacích potřeb.

Subvence a dary z Československa:

Podpůrný fond legionář. v Praze na své chovance 112.567 Kč,
ministerstvo školství 10.000 Kč, p. Bartoň, Náchod, 30 Kč,
Zemská banka v Praze 50 Kč, pí. Popelková, Brno, 25 Kč, pí.

Vůdkyně první výpravy českoamerických žen návštěvou v Ame-
rické domovině. Paní Štolfová, pí Ludvíková, pí Piperová, pí
Strohmayerová a pí Formanová.

Stránská, Brno, 100 Kč, pí. řed. Christinová, Brno, 100 Kč a
cenné papíry za 3750 Kč, firma Vágner, Brno, 50 Kč, Zájmová
skupina vojenských gázistů v Brně 200 Kč, pí. Kallabová, Brno,

100 Kč, pí. Mihalová, 100 Kč, sl. Kučerová, Trenčín, 20 Kč, p. Sedláček, Místek, 50 Kč, p. Najman, Král. Pole, 30 Kč, pí. Stejskalová, Brno, 155 Kč, p. prof. Kallab 100 Kč, pí. Odehnalová, Černá Hora, 50 Kč, Lóže míru č. 5 v Praze 2000 Kč, p. dr. Pavlásek, konsul v Londýně, Kč 806'40, cukrovar v Čelechovicích 100 Kč.

Věcné dary: Podpůrný fond legionářský v Praze knihy, pí. Odehnalová máslo a mák, p. prof. Kudela knihy, pí. Chmelíčková cukroví a pečivo, firma A. Zelinka cukroví, čokol. svíčky a různé, firma Procházka, Brno, psací a různé potřeby, firma Novotný, Brno, mapa Evropy a požívatin, firma Šlesinger, Král. Pole, nářez a perníčky, pí. Stránská, Brno, tašky, boty, knihy, pí. Chylíková, Brno, ryby, kravaty a klobouk, pí. Krejčová cukroví, firma Dresler šaty, kravaty, br. Ryšavý cukroví, br. Máša pečivo, br. Košina pečivo, pí. Helanová cukroví, manželé Formanovi oděv, prádlo, firma Kupčík, Brno, máslo, br. Procházka, Král. Pole, uzeniny, pí. Šebková cukroví, pí. Formánková cukroví, p. Berka vánočky, firma Lakomý, Brno, Ladol, pí. Pavlásková, Londýn, pečivo.

Americká domovina

chová a prodává tuto

čistokrevnou drůbež

bílé bressy, leghornky, rhode
islandky, na jaře násadová vejce
a jednodenní kuřata.
Dále je tu velký výběr

kožišinových králíků

belgičtí obři, třísloní černí, stříbrní,
chinchila. Zvířata byla počtena
na několika výstavách I. cenami.
Zdravé chovné kusy — mírné
ceny. Prodej všech druhů

zeleniny, květin

keřů, zákrsků, peren, semen atd.

Stavební zámečnictví

JENKO SOBOL

Král. Pole, Palackého tř. 67

Příjem.

Účet nadace W. F. Severy

	Kč	Kč
Stavebnímu fondu I. pavilonu:		
a) 6% pokl. poukázky RČS. nom. . . .	1,000.000.—	
b) v hotovosti	602.000.—	1,602.524.—
Stavebnímu fondu II. pavilonu:		
V hotovosti		467.904.—
Provoznímu fondu na hospodářství . . .		34.982.50
Výnos z det. 6% pokl. poukázek a úroků ze vkl. od 7./X. 1921 do 30./VI. 1927 .		261.586.77
		<u>2,366.997.27</u>

Příjem.

Účet pokladniční kuratoria

	Kč	Kč
1. Nadace W. F. Severa II. pavilon . . .	167.904.—	
2. Účet úroků:		
a) Výnos z nadace W. F. Severy . . .	33.065.88	
b) „ „ fondu na vnitř. zařiz. II. pav.	9.082.42	
3. Peněžní ústavy:		
a) Účet hotovostí vybraných	96.536.92	306.589.22
Účet pokladniční ústavního		
1. Pokladniční hotovost 30./VI. 1926 . . .	33.15	
2. Účet ošetřovného:		
a) Podpůrný fond leg. v Praze	112.567.—	
b) Různí zákonití zástupcové	92.319.60	
3. Dary a subvence	99.972.25	
4. Hospodářství:		
a) Výnos domácího hospodářství	7.504.15	
b) Výnos ze zahrady	15.351.37	
5. Nadace Obch. a živn. komory v Brně . .	7.546.—	
6. Spořitelna chovanců	2.769.90	
7. Zálohy	15.000.—	
8. Různé	17.787.04	
9. Hotovosti vybrané	251.290.23	622.140.69
		<u>928.729.91</u>

V Brně-Král. Poli dne 24. září 1927.

V souhlase s knihami

VILÉM JÍNDRA,
inspektor obchodní a živnostenské komory v Brně
t. č. revisor.

k 30. červnu 1927.

Vydání.

	Kč	Kč
Stavba I. pavilonu	1,410.760·21	
Inventář pro první pavilon	202.558·16	1,613.318·38
Za pův. plány, propagaci, cestovné a různé		21.628·21
Za převod na zařízení hospodářství . . .		34.982·50
V zůstatku k 30./VI. 1927		697.068·18
		<u>2,366.997·27</u>

k 30. červnu 1927.

Vydání.

	Kč	Kč
1. Investice:		
a) na účet I. pavilonu	10.545·94	
b) na účet inventáře I. pavilonu . . .	43.148·02	
2. Účet dlužníků a věřitelů	42.842·96	
3. Peněžní ústavy:		
a) Účet hotovostí uložených	210.052·30	306.589·22
provozu k 30. červnu 1927.		
1. Pokladniční hotovost k 30./VI. 1927 . .	99·16	
2. Strava	125.523·12	
3. Ošacovací potřeby	23.214·90	
4. Otop, voda, světlo	19.834·70	
5. Služné a nemoc. pojištění	27.789·39	
6. Jízdné, školné, lékařské vydání a různé	14.754·48	
7. Kancelářské výlohy	5.864·43	
8. Čištění	1.681·35	
9. Udržování inventáře a budovy	5.372·62	
10. Různé	14.391·05	
11. Zahrada	14.786·30	
12. Domácí hospodářství	5.869·—	
13. Spořitelna chovanců	3.966·40	
14. Nadace Obch. a živn. komory v Brně	7.546·—	
15. Cenné papíry	2.250·—	
16. Hotovosti uložené	349.197·80	622.140·69
		<u>928.729·91</u>

shledán správným.

RUDOLF HUDEC,
zemský účetní rada
t. č. revisor

**Vzorný kancelářský nábytek
„JERRY“**

nejdokonalejší americké psací stroje

„UNDERWOOD“

rozmnožovací a počítací stroje jakož i veškeré
kancelářské potřeby dodává velmi výhodně

Česká
číslo 21

K. Wágner, Brno.

Telefon
čís. 1165

K. SOTONA

NATĚRAČSTVÍ

*provádí: nátěry novostaveb, budov,
portálů, železných konstrukcí, mostů
a lakování nábytku*

**SPECIALISTA PRO BÍLE
NÁTĚRY**

BRNO

ANTONÍNSKÁ 14

Dílny: Pekařská číslo 46

Telefonu číslo 453-VIII

Banka čs. legií, filiálka v Brně, Masarykova tř. 2.

Centrála PRAHA. Telegramy: LEGIOBANKA BRNO. TELEFON: 1869, 1969, 3061.

Akciový kapitál Kč 70,000.000.—. Rezervní fondy Kč 32,600.000.—.

Odbočky: Bratislava, Duchcov, Hradec Králové, Jihlava, Kolín, Louny, Mor. Ostrava, Nové
Mesto nad Váhom, Olomouc, Piešťany, Plzeň, Poprad-Velká, Zvolen.

Expositury: Libeň, Vinohrady, Žižkov, Nusle.

Pro pohodlí návštěvníků Vysokých Tater zřízeny sezonní směnárny ve stanici Starém Smokovci
na Štrbském Plesu, Poprad nádraží, Tatranské Lomnice, Lázně Šliach, Lubochňa.

Zahraniční afilace: v Jugoslávii: Komercijalna banka d. d. Zagreb a její filiálka
v Domžale u Lublaně; v Baltických státech: Latvijas Privatbanka, Riga

**Provádí co nejvýhodněji veškeré bankovní obchody
zdejší i zahraniční. Úhrady do Ruska i z Ruska.**

Stopkova plzeňská pivnice

v Brně, Česká čis. 5

Telefon 1486

Známa nejlepší kuchyně v Brně. - Prvotřídní Prazdroj. - Přírodní vína

Doporučujeme Vám

k bezpečnému uschování Vašich úspor

SVĚPOMOCNOU ZÁLOŽNU

DŘÍVE „LEGIE“

v Brně, Zelný trh 16 - Čís. tel. 3478

Vklady na knížky 5 0/0

Strádanky propůjčují se zdarma - - Prodej losů čsl. třídní loterie a stavebních losů

ZÁMEČNICTVÍ

TOMÁŠ TVRDÝ

BRNO-KRÁLOVO POLE

MOJMÍROVO NÁMĚSTÍ Č. 32

Velkovýroba mosaz.
a železného nábytku,
drátěných pletiv a
plotů, drátěné vložky
do postelí, stálá vý-
stava hotových
výrobků.

NEJLEVNĚJI Z CELÉHO BRNA
nakoupíte pánské a chlapecké oděvy
a prádlo ve velkém výběru u

IDY WEISSOVÉ

STAROBRNĚNSKÁ ULICE ČÍSLO 2

DŘÍVE MEČOVÁ 7

TELEFON 240-II

Pohovky, dětské vozíky, otomany, rolety, matrace, klubovky,
dětské postýlky, skládací postele, spací křesla a drátěné vložky
do postelí koupíte nejlevněji u fy

**F. PEŘINA, BRNO-KRÁLOVO POLE,
PALACKÉHO 74.**

TELEFON 3886.

Dílny: Rostislavovo náměstí číslo 33.

Veškeré práce pokrývačské

provádí

levně a důkladně

**Výrobní družstvo pokrývačských
dělníků v Brně,**

společenstvo s ručením obmezeným.

KANCELÁŘ:

Brno, Křížová ulice číslo 44

(ve dvoře).

Telefon 4206.

Telefon 4206.

ANTONÍN NOVÁČEK,

obchod papírem, školní-
mi a kancelářskými po-
třebami,

KRÁL. POLE, MOJMÍROVO NÁM. 14.

Sklad a prodej školních
knih, kalendářů a perio-
dických časopisů.

Zásilkám poštou neb drahou se věnuje největší péče.

Stáložární kamna, úsporné sporáky,

Telefon č. 3979.

kuchyňské náčiní, železo, nosiče,
plechy, stavební a nábytkové ko-
vání ve velkém výběru u firmy

Bernard Žouželka, Brno-Královo Pole,

velkozávod železářský.

Palackého třída číslo 5.

Vodovody, plynovody, ústřední topení
provádí firma

F. ZOUHAR,

Brno-Královo Pole, Palackého tř. 60.

Telefon čís. 647-VI.

Telefon čís. 647-VI.

Zima se blíží! Zásobte se včas uhlím, koksem
a dřívím, jež Vám dodá la jakost

fa. Antonín Zelinka,

velkoobchod koloniálním zbožím v Králově Poli.

Sklad uhlí a paliva u nádraží (dříve Herman a spol). Dodávky
v každém množství co nejlevněji vyřizují se promptně až do domu.

Telefon čís. 3979.

Telefon čís. 784/IV.

Velkouzenářství

R. ŠLESINGRA

Král. Pole, Poděbradova čís. 61

Telefon 3754

doporučuje svoje chvalně známé uzeniny. — Specialita:
Hanácké klobásky, turistický salám, uzené domácí maso a j.

Vývoz masa a šunek.

Výsek la masa.

HASIČSKÁ VZÁJEMNÁ POJIŠŤOVNA

CENTRÁLA V BRNĚ,
Palackého třída čis. 16.

Telefon: Řed. 1124,
úřad. 1538.

Filiálky:

Pro Čechy: PRAHA, palác „Lucerna“.

Pro Slezsko: MOR. OSTRAVA-PŘÍVOZ, Komenského
třída 53.

Pro Slovensko: BRATISLAVA, Palisády č. 36.

Hlavní zastupitelstva:

BLANSKO, BLÍŽKOVICE, BŘECLAV, JIHLAVA,
KROMĚŘÍŽ, LITOVEL, KRÁL. POLE, OLMOUC,
PROSTĚJOV, PŘEROV, SLAVKOV a TŘEBÍČ.

Místní zastupitelstva v každé obci.

Uzavírá všechny druhy pojištění za podmínek
nejvýhodnějších.

Celková finanční záruka přes

Kč 33,000.000.—.

T U T O

VÝROČNÍ ZPRÁVU

tiskla a vypravila knihtiskárna

POLYGRAFIE

BRNO

Veverčí číslo 39

*Štočky i knihařská práce byly rovněž
zhotoveny ve vlastních odděleních tiskárny*

Číslo telefonu

111

MĚSTSKÁ SPOŘITELNA V BRNĚ-KRÁLOVĚ POLI

Přijímá vklady na knížky a běžné účty.
Poskytuje zápůjčky hypotekární, smě-
nečné, na cenné papíry a na běžné účty.
Bezplatná úschova cenností. Inkasa kuponů
a cizozemských peněz.

Vkladů přes Kč 200,000.000.—.

Úřadovny:

Ústředna: KRÁLOVO POLE, Palackého třída č. 28a.

Sběrny a platebny:

BRNO: Zelný trh č. 21, Křenová č. 43, Křížová č. 42.

ŽABOVŘESKY: Palackého třída čís. 35 – 37.

HUSOVICE: Sušilovo náměstí čís. 1.

Filiálky:

MORAVSKÝ KRUMLOV, Radnice.

ROSICE, Na trávníkách číslo 144.

Ústředna v Králově Poli pronajímá za levné poplatky
bezpečnostní schránky (safes) k úschově cenností
s vlastní spoluuzávěrou stran.